

Podklad pro jednání vedení IPOS o úseku amatérského divadla a uměleckého přednesu – listopad 1992

Současná situace v oblasti amatérského divadla dospělých jako celku, tj. včetně divadla loutkového a včetně přesahu do oblasti uměleckého přednesu je charakteristická těmito základními jevy:

- na jedné straně částečným úbytkem souborů, respektive pokračujícím útlumem rozsahu jejich činnosti z důvodu ztráty materiálně technického a finančního zázemí, nebo probíhající transformace tohoto zázemí, a také z důvodů zainteresanosti vůdčích osobností souborů v politickém a hospodářském životě;
- na straně druhé vzniku nových souborů a oživením činnosti souborů zavedených;
- generační proměnou, v níž je citelný úbytek ve střední věkové kategorii ekonomicky aktivních občanů a razantní nástup a neobvyklý zájem nejmladší generace (17–22 let);
- výraznou potřebou informačního servisu;
- neutuchajícím zájmem o možnosti konfrontace výsledků práce souborů a jejich odbornou reflexi, a to jak druhovou, tak i mezidruhovou;
- zvýšeným zájmem o vzdělávací akce, zejména pak enormním zájmem nejmladší generace amatérských divadelníků (v r. 1992 oproti roku předchozímu u některých akcí až o 1/3, výjimečně o 1/2).

Z hlediska dosahované umělecké úrovně a repertoáru současnou situaci charakterizují tyto základní skutečnosti:

- na straně jedné logický odklon od repertoáru, který v sobě nese tzv. společensky závažná témata, a příklon k tzv. zábavnému repertoáru (zvl. v činoherním divadle);
- na straně druhé, alespoň u cíleně vedených či kolektivně tvořících souborů, volba takového repertoáru, který v sobě nese, přes svůj zábavný charakter, tolik potřebný étos a snahu po jeho obrodě; nadto se znovu počínají objevovat, které reflektují nejaktuálnější současnost a mají přitom vysoké umělecké ambice;
- inscenace na straně jedné trváním všeobecného poklesu umělecké kvality a myšlenkové závažnosti;
- na straně druhé vysledovatelnou zástavou této tendence u souborů, které vstupují na půdu konfrontace výsledků své práce s jinými;
- nejednotným stavem v různých druzích divadla z hlediska uvedených charakteristik (příznivější stav, např. v loutkovém divadle v předminulé divadelní sezóně v porovnání s činoherním divadlem, se v minulé sezóně proměnil v opak – zdá se, že jde o jev, který lze označit jako zpoždování, respektive doznívání) proměn jednotlivých druhů divadla);
- zvýšená orientace souborů na oblast divadla pro děti a ruku v ruce s tím nedobrý stav v této divadelní oblasti, mající své kořeny však v celé zatímní historii tohoto divadla jako druhu (zvl. v divadle činoherním);
- útlum v oblasti tzv. alternativního divadla, který má nejspíše své důvody jednak v chaosu společenských proměn a v té souvislosti se zatímní nepříliš se prosazující potřebou vyostřené reflexe společenského dění prostředky divadla, jednak v již zmíněné zainteresanosti vůdčích osobností tohoto proudu divadla v oblasti politické či hospodářské, ale také v tom, že tzv. tradiční divadlo v letech předchozích v sobě překotně asimilovalo způsob divadelního myšlení, způsob práce, postupy a výrazové prostředky, které byly vlastní onomu alternativnímu proudu divadla, které bylo, ostatně již v posledních letech, spíše alternativní z hlediska obsahového. Padla-li tato rozdílnost díky společenským přeměnám,

není pak objektu, ke kterému by bylo možno být alternativou, respektive není tento objekt zatím neodbytně pocítován. Opět je to patrně otázka jistého zpoždění či doznívání proměn jednotlivých druhů divadla.

Činnost ARTAMA se na úseku amatérského divadla a uměleckého přednesu orientovala na saturaci jeho potřeb v těchto základních oblastech činnosti a těmito konkrétními akty:

Informační servis

- doplnění základního souboru informací, zejména adresáře subjektů činných v oblasti amatérského divadla (organizace, soubory, jednotlivci) a kontakt s nimi;
- vytvoření Adresáře amatérského divadla ČR;
- vydávání oborových – druhových bulletinů.

Ediční činnost

- d'ARTAMAn, informační bulletin pro amatérské divadlo (5 čísel v r. 1991, 7 čísel v r. 1992);
- Loutkařský VYKŘIČNÍK (3 čísla v r. 1991, 3 čísla v r. 1992);
- Poetické fórum, informační bulletin pro amatérský umělecký přednes (pouze v r. 1991);
- Dramatika pro děti, III. díl – 3 x Karel a Josef Čapkovi (1991);
- Dramatika pro děti, IV. díl – 3 x H. Ch. Andersen (1992);
- Dramatika pro děti, V. díl – 3 x Božena Němcová - slovenské pohádky (1992);
- Kalendář akcí v divadelních oborech 1992.

K tisku jsou připraveny či se připravují;

- Adresář amatérského divadla ČR;
- Kalendář akcí amatérského divadla v divadelních oborech 1991;
- Jan Dvořák – Práce s loutkou.

Struktura akcí konfrontačního a vzdělávacího charakteru

- byla vytvořena ucelená struktura národních přehlídek, spjatých se vzdělávacími akcemi a příležitostmi;
- ve spolupráci s občanskými sdruženími bylo iniciováno uskutečnění krajevých (i nižších) přehlídek a zabezpečen podíl na realizaci některých z nich.

Podíl na přípravě a zabezpečení národních přehlídek v garanci MK ČR

- Divadelní Třebíč, národní přehlídka tradičního amatérského divadla 7.–10. 5. 92;
- Šrámkův Písek, národní přehlídka a dílna mladého netradičního divadla 29.–31. 5. 92;
- Wolkrův Prostějov, národní přehlídka amatérského uměleckého přednesu 17.–20. 6. 92;
- Loutkářská Chrudim, národní přehlídka amatérského loutkářství 2.–7. 7. 92;
- Jiráskův Hronov, scénická žatva českého amatérského divadla 31. 7.–8. 8. 92;
- FEMAD Libice nad Cidlinou, scénická žatva a dílna divadla pro děti 11.–13. a 18.–20. 9. 92;
- POPELKA Rakovník, národní přehlídka amatérského činoherního divadla pro děti 5.–8. 11. 92.

Podíl na přípravě a zabezpečení národních přehlídek v garanci jiných subjektů

- Litvínovský festival loutek, národní dílna amatérských loutkářských inscenací s převážujícími interpretačními postupy;
- Šrámkova Sobotka, národní literárně přednesová dílna s přehlídkou studentů pedagogických a filosofických fakult 2.–8. 7. 92;
- Pedagogická poema Znojmo, soutěž žáků SPgŠ v uměleckém přednesu;
- Přelet nad loutkářským hnízdem v Praze, přehlídka nejlepších amatérských a profesionálních loutkářských inscenací 2.–4. 10. 92;
- Krakonošův divadelní podzim, národní přehlídka venkovských divadelních souborů 10.–17. 10. 92;
- Faustování ve Svitavách, národní dílna loutkářských inscenací pro mládež a dospělé 4.–6. 2. 92;
- Klicperův Chlumec 15. 5.–18.10. 92.

Vzdělávací akce

- Klicperův Chlumec 15. 5.–18.10. 92.
- rozborové semináře při Divadelní Třebíči 7.–10. 5. 92;
- dílna mladého netradičního divadla při Šrámkově Písku 27.–31. 5. 92;
- dílna při Litvínovském festivalu loutek;
- rozborové semináře při Wolkrově Prostějově 17.–20. 6. 92;
- dílna při Šrámkově Sobotce 2.–8. 7. 92;
- rozborové semináře a tematické semináře při Loutkářské Chrudimi 2.–7. 7. 92;
- diskusní kluby a Klub mladých divadelníků při Jiráskově Hronově 31. 7.–6. 8. 92;
- semináře k otázkám komunikace a vnímání artefaktu divadelního představení dětským publikem při FEMAD v Libici n. Cidl. 11.–13. a 18.–20. 9. 92;
- rozborové semináře a Kurz praktické režie při KDP ve Vysokém nad Jizerou 1.–17. 10. 92;
- rozborové semináře spojené se semináři komunikativnosti inscenací s dětským publikem při POPELCE v Rakovníku 5.–7. 11. 92;
- dílna loutkářské tvorby pro mládež a dospělé ve Svitavách 4.–6. 12. 92.

Poskytování odborných služeb dle vyvstalých potřeb a požadavků v oblasti amatérského divadla aj. aktivity

- zpracování nabídky zprostředkování odborných služeb divadelním souborům;
- posudky různých projektů v oblasti divadla a žádostí pro MK ČR;
- nabídka odborné a repertoárové literatury a distribuce objednané literatury;
- prodej odborné a repertoárové literatury na akcích;
- podíl na činnosti Koordinační rady pro amatérské divadlo a dramatickou výchovu a tím zprostředkovaně zajištění spolupráce s občanskými sdruženími amatérských divadelníků;
- konkrétní spolupráce s občanskými sdruženími, zvláště s SČDO (iniciování přehlídek nižších stupňů, při zajištění Divadelní Třebíče, Jiráskova Hronova a KDP ve Vysokém n. Jiz.) a s ADA (při zajišťování Jiráskova Hronova a FEMAD Libice nad Cidlinou);
- zajištění činnosti odborných rad pro amatérské divadlo, pro amatérské loutkářství, pro

umělecký přednes;

- publikační činnost a podíl na utváření a zajištění podmínek existence časopisů Amatérská scéna a Československý loutkář;
- zajištění audiovizuální dokumentace významných inscenačních výsledků, etc.

Závěry pro další činnost

- průběžné mapování subjektů činných v amatérském divadle a reflektování stavu a proměn amatérského divadla jako východiska pro pružné reagování a saturaci jeho potřeb;
- průběžné zabezpečování informačního servisu, včetně vydávání informačních bulletinů, vydání Adresáře a Kalendáře akcí;
- zajištění podílu na realizaci vytvořené struktury konfrontačních a vzdělávacích příležitostí v jejich úzkém sepětí tak, jak jí bylo dosaženo v roce 1992 s tím, že budou zajišťovány průběžně a operativně její proměny na základě vyvstalých potřeb;
- péče o povědomí a hlubší sepětí mezidruhových vazeb;
- prohlubování součinnosti se subjekty působícími v oblasti amatérského divadla a uměleckého přednesu;
- realizace zprostředkování nabízených služeb amatérským divadelním souborům dle jejich požadavků;
- udržování kontaktů se slovenským amatérským divadlem, jakož i s mezinárodním divadelním děním a vyhledávání možností osobního ověření výjimečných inscenací v zahraničí a jejich konfrontace s výsledky práce české provenience.

Zpracoval: PhDr. Milan Strotzer

V Praze 28. 10. 1992